

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7447
Tarih : 17.09.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Olağanüstü hâl kapsamında yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifi”m gerekçesiyle beraber ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Tarih: 1-10-2024	Esas No: 2/2444

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
17 Eylül 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
17 Eylül 2024
No: 1495706

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen ve Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Malatya, Gaziantep, Adana, Kilis, Osmaniye, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Elazığ illerini etkileyen depremlemlerin üzerinden 19 ay geçmiş olmasına rağmen depremlzede yurttaşların barınma başta olmak üzere temel hizmetlere erişiminde hala çok büyük sorunlar söz konusudur.

Depremden etkilenen illerde, evleri orta veya ağır hasar kaydı almış yurttaşlar, iki türlü konut başvurusu yapabilmektedir. Birinci seçenekte yurttaşlar, TOKİ'ye borçlandırılarak, kent merkezlerinin çok dışında belirlenmiş bölgelerde, ev sahibi olmak için başvurabilmektedirler. TOKİ'nin henüz çok sınırlı sayıda bölgede yapımına başladığı konutların ne kadar sürede hak sahiplerine teslim edileceği ve yine hak sahiplerinin tam olarak ne kadar ödeme yapmaları gerekeceği gibi sorular ise muğlaklığını korumaktadır.

İkinci seçenek olan ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından "müjde" olarak duyurulan Yerinde Dönüşüm Programında ise evleri depremlerden orta ve ağır hasar kaydı alan yurttaşlara 750 bin TL hibe ve 750 bin TL de konut kredisi verilmekte iken iş yerlerine ise 400 bin TL hibe ve 400 bin TL de iş yeri kredisi verilmektedir.

Birleşmiş Milletler verilerine göre en az 1.5 milyon yurttaşın evsiz kaldığı ve üzerinden bir buçuk yılın geçtiği depremlerin ardından Yerinde Dönüşüm programındaki mezkûr hibe ve kredi oranlarıyla yurttaşların evlerini inşa etmeleri mümkün değildir. Mevcut şartlarda yurttaşlar evlerini inşa edebilmek için müteahhitlere yüksek meblağlarda borçlanmak zorunda bırakılmaktadır. Bu sebeple depremlzede yurttaşların en temel insan hakkı olan barınma hakkına erişebilmeleri adına hibe ve kredi meblağlarının yeniden değerlendirilmesi ve depreme dayanıklı, yaşanabilir evlerin inşası için yeterli seviyelere çekilmesi yüksek enflasyon koşullarında zaruridir.

Buna göre bu kanun teklifiyle, an itibariyle yürürlükte olan haliyle hibe oranlarının konutlar için 750 bin liradan 1 milyon 500 bin liraya, işyerleri için 400 bin liradan 800 bin liraya; kredi oranlarının ise konutlar için 750 bin liradan 1 milyon beş yüz bin liraya, işyerleri için 400 bin liradan 800 bin liraya çıkarılması talep edilmektedir.

Yerinde Dönüşüm Programına başvuran yurttaşların evlerinin inşası bitene kadar aldıkları kira yardım destekleri de yine yüksek enflasyon koşullarında bir evin kirasına yeter seviyelerin çok uzağındadır. Bu sebeple hem Yerinde Dönüşüm Programına başvuran hem de TOKİ'ye başvuran yurttaşların evlerinin yapımı bitene ve evler yaşanabilir koşullara kavuşana kadar kira

yardım desteğinden faydalanmaları ve 7500 lira olan kira yardım desteğinin 15 bin liraya çıkarılması da yurttaşların temel bir hak olan barınma hakkına erişebilmeleri için gereklilik arz etmektedir.

**OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA YERLEŞME VE YAPILAŞMAYA İLİŞKİN
CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİNİN KABUL EDİLMESİNE DAİR
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 5/4/2023 tarihli ve 7452 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanunun ek 1 inci maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya mevcut ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Konut yapımı için kredi ve hibe miktarına ilişkin limit 1.500.000 Türk lirası ve iş yeri yapımı için kredi ve hibe miktarına ilişkin limit 800.000 Türk lirası olarak belirlenmiştir.”

“Konut yapımı için kredi veya hibe verilenlere konutlarının inşası bitene kadar veya her halde 1 yıl süreyle aylık 15.000 Türk lirası kira yardımı yapılır. Bu fıkra kapsamında verilecek kredi ve hibeler ile yapılacak kira yardımlarına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.